

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen 2024 presidentinvaaleja varten

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 280
645/00.00.00/2023

Valmistelija

Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Presidentinvaalit toimitetaan tammikuussa 2024. Varsinainen vaalipäivä on ensimmäisen kierroksen osalta sunnuntai 28.1.2024 ja ennakkoäänestys 17. – 23.1.2024. Mahdollisen toisen kierroksen osalta varsinainen vaalipäivä on 11.2.2024 ja ennakkoäänestys 31.1. – 6.2.2024.

Presidentinvaaleissa noudatetaan vaalilakia (714/1998). Vaalilain 15 §:n mukaan hyvissä ajoin ennen vaaleja on asetettava:

1. kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2. laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä ja kotiäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten, että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa edellisissä kunnallisvaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnan vaaliviranomaisten kelpoisuudesta ja esteellisyydestä vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien osalta, kts. liite "Oikeusministeriön kirje 2.6.2023" (luku 6, sivut 7-9).

Valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain vaatimus 40 %:n sukupuolikiintiöstä, jonka tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla.

Loimaan kaupunki on jaettu viiteen (5) äänestysalueeseen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. että vuonna 2024 toimitettavia presidentinvaaleja varten asetettaviin äänestysalueiden vaalilautakuntiin valitaan viisi varsinaista jäsentä ja viisi varajäsentä

2. asettaa kaksi vaalitoimikuntaa, ja joihin nimetään kolme varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä

3. valita vuonna 2024 toimitettavia presidentinvaaleja varten äänestysalueiden vaalilautakuntien jäsenet ja näille sisääntulojärjestykseen asetetut varajäsenet:

001 äänestysalue (Yhteiskoulu)

Jäsenet:

Varajäsenet:

002 äänestysalue (Keskuskoulu)

Jäsenet:

Varajäsenet:

003 äänestysalue (Hirvikoski)

Jäsenet:

Varajäsenet:

004 äänestysalue (Alastaro)

Jäsenet:

Varajäsenet:

005 äänestysalue (Mellilä)

Jäsenet:

Varajäsenet:

4. määrätä äänestysalueittain edellä mainittujen vaalilautakuntien puheenjohtajiksi ja varapuheenjohtajiksi seuraavat:

001 äänestysalue (Yhteiskoulu)

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

002 äänestysalue ((Keskuskoulu)

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

003 äänestysalue (Hirvikoski)

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

004 äänestysalue (Alastaro)

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

005 äänestysalue (Mellilä)
puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

5. valita vuonna 2024 toimitettavia presidentinvaaleja varten seuraavat vaalitoimikuntien jäsenet ja näille sisääntulojärjestykseen asetetut varajäsenet:

I vaalitoimikunta

Jäsenet:

Varajäsenet:

II vaalitoimikunta

Jäsenet:

Varajäsenet:

6. määrätä vaalitoimikuntien puheenjohtajiksi ja varapuheenjohtajiksi seuraavat:

I vaalitoimikunta
puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

II vaalitoimikunta
puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Lisäksi kaupunginhallitus päättää aikaisempien vaalien käytännön mukaisesti, että koronan tmv. aiheuttamassa erityisessä häiriötilanteessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja taikka keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja voi omalla päätöksellään (keskusvaalilautakunnan sihteerien ehdotuksesta) nimetä vaalitoimikuntien jäseniä ja varajäseniä vaalilautakuntien ylimääräisiksi varajäseniksi. Lisäksi koronan tmv. aiheuttamassa erityisessä häiriötilanteessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja taikka keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja voi omalla päätöksellään (keskusvaalilautakunnan sihteerien ehdotuksesta) nimetä vaalilautakuntien jäseniä ja varajäseniä vaalitoimikuntien ylimääräisiksi varajäseniksi.

Tämän edellä mainitun menettelytavan lainmukaisuuden ja käyttökelpoisuuden Loimaan kaupungin keskusvaalilautakunnan sihteeri on varmistanut Oikeusministeriöstä jo aikaisempien vaalien aikana.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että koronan tmv. aiheuttamassa erityisessä häiriötilanteessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja taikka keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja voi omalla päätöksellään (keskusvaalilautakunnan sihteerien ehdotuksesta) nimetä vaalilautakuntien jäseniä ja varajäseniä muiden vaalilautakuntien ylimääräisiksi varajäseniksi. Lisäksi koronan tmv. aiheuttamassa erityisessä häiriötilanteessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja taikka keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja voi omalla päätöksellään (keskusvaalilautakunnan sihteerien ehdotuksesta) nimetä vaalitoimikuntien jäseniä ja varajäseniä muiden vaalitoimikuntien ylimääräisiksi varajäseniksi.

Tämän edellä mainitun menettelytavan lainmukaisuuden ja käyttökelpoisuuden Loimaan kaupungin keskusvaalilautakunnan sihteeri on varmistanut Oikeusministeriöstä jo aikaisempien vaalien aikana.

Vaalilainsäädännön mukaan ei ole estettä valita samaa henkilöä sekä vaalilautakuntaan että vaalitoimikuntaan, kunhan ko. henkilö on vaalikelpoinen molempiin toimielimiin.

Vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä. Hallintolain esteellisyyssäätelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta:

Vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalilautakunnat molempiin vaaleihin.

Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos

puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä. Hallintolain esteellisyyssäntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalitoimikunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalitoimikunnat molempiin vaaleihin.

Presidentinvaaliin asetetut vaalitoimikunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Yleisenä kelpoisuusrajoituksena on lisäksi, että vaaliviranomaisena ei saa olla vajaavaltainen henkilö (alle 18-vuotias tai vajaavaltaiseksi julistettu).

Esteellisyys

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Tarja Mäki-Punto-Ristanen ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 20:01-20:09.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus asetti vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat vuoden 2024 presidentinvaaleja varten oheisen liitteen mukaisesti.